

2021-жылдын 5-сентябрындагы
№1 педагогикалык кенеште
каралды

Асаналиева

2021-жыл

К.Чылабаев атындагы жалпы орто билим берүү мектебинин балдарды мектепке даярдоо “Наристе” (480саат) программасынын ЖОБОсу

1. Жалпы жобо

1.1 Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө», «Мектепке чейин билим берүү жөнүндө» мыйзамдарын ишке ашырууда, Туруктуу өнүктүрүү стратегиясынын (2013- 2017-ж.) максаттарын ишке ашырууда жана Кыргыз Республикасынын Билим берүүнү өнүктүрүү стратегиясынын (2012-2020-ж.) алкагында 6 жаштагы балдардын мектепке даярдоого болгон укугу бекемделип, Кыргыз Республикасынын билим берүү системасындагы артыкчылыктуу багыттардын бири болуп эсептелет.

1.2 Программанын артыкчылыктарына ылайык, мектепке даярдоо класстарында окутуу процесси 6 жаштагы балдарды турмуштук жаңы жагдайларга көнүктүрүүгө, социалдаштырууга жана пикирлешүүнүн, кызматташуунун, өз ара мамиле кылуунун жана психо-социалдык тоскоолдуктарды женип чыгуунун жөнөкөй көндүмдөрүн балдарга сиңирүүгө багытталган.

1.3 «Наристе» программасынын философиясы билим берүүнүн жеткиликтүүлүк принцибине, мектепке сапаттуу даярдоо боюнча балдардын укугун ишке ашырууга негизделген, бул келечекте мектептеги жетишуунун сапатына оң таасир этет

2. Программанын максаттары жана милдеттери

2.1 Программа төмөнкү социалдык көйгөйлөрдү чечүүгө багытталган:

- мектепке чейинки программаларга тартылбаган 6 жаштагы балдарды мектепке окууга сапаттуу даярдоо жана алар үчүн бирдей мүмкүнчүлүктөрдү түзүү;
- өзгөчө муктаждыктары бар балдарды билим берүү процессине тартуу. Бул программанын алкагында балдарды мектепке даярдоо төрт багыт боюнча жүргүзүлөт:
- социалдык ыңгайлашуу;
- жалпы өсүү (эс-тутумдун, көңүлдүн, интеллекттин өсүүсү);
- окууга болгон кызыгууну жараткан мотивдерди калыптандыруу;
- балдардын ден соолугун коргоо жана бекемдөө, алардын дене жана психикалык жактан өсүүсү үчүн болушунча шарттарды түзүү.

2.2 Программа:

- 6 жаштагы балада пикирлешүү, теңтуштары, чоң адамдар жана айлана чөйрө менен өз ара мамиле жасоо көндүмдөрүн калыптандырууга өзгөчө маани берет, булар мектепке барууда базис болуп саналат.
- программа педагогикалык максатты чечүүгө багытталган-баланын инсанын ар тараптуу өнүктүрүү жана алардын билимдерди өздөштүрүүгө жана системалуу окууга болгон даярдыгын калыптандыруу;
- окуу ишмердигине ээ кылуу;
- сабат ачуунун жана математиканын башталышына окутуу;
- курчап турган дүйнөнү табигый-илимий таанып билүү ыкмасынын (тажрыйба, эксперимент, изилдөө ж.б.) элементтерин өздөштүрүүгө үйрөтүү.

Балдарды мектепке даярдоо бир жылдык программасы Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» (2003), «Мектепке чейинки билим берүү жөнүндө» (2009) мыйзамдарынын, Кыргыз Республикасынын Билим берүүнү өнүктүрүү стратегиясынын (2012-2020-ж.) негизинде «Мектепке чейинки билим берүү жана балдарды кароо» (2012) Мамлекеттик стандартына ылайык жана башталгыч класстардын стандартына дал келген негизги предметтер аныкталган:

«математика»,

«сабат ачуу»,

«көркөм өнөр»,

«дене өстүрүү»,

«кеп өстүрүү»

«айлана чөйрө менен тааныштыруу».

2.3 Программанын негизги милдеттери

2.3.1 Билим берүүчү:

- мектепте ийгиликтүү окуу үчүн негизги психикалык процесстерди (көңүл, эс тутум, ой жүгүртүү) өстүрүү;
- балдарда Кыргызстан, анын борбору - Бишкек шаары, өз чөлкөмү (айыл, шаар ж.б.), мамлекеттик символдор, улуттук кийимдер тууралуу түшүнүктөрдү, билимдерди калыптандыруу;
- адамдын коомдогу жана мектептеги журум-турумун аныктоочу маанилүү социалдык ченемдер жана баалуулуктар тууралуу түшүнүктөрдү, билимдерди калыптандыруу;
- жөнөкөй математикалык түшүнүктөрдү калыптандыруу;
- кепти активдуу пайдалануусун жана фонетикалык угумду калыптандыруу;
- мектепте окууга эмоционалдык оң мамилени калыптандыруу;
- конструктивдүү өз ара мамилени жөнөкөй көндүмдөрүнө окутуу;
- мектепте окуу үчүн зарыл окуу иш-аракеттерин өстүрүү;
- көрсөтмөлөрдү аткаруу жана эреже боюнча аракеттене билуусун калыптандыруу;
- окууга кызыгуусун калыптандыруу;
- балдарды мектепке даярдоо менен башталгыч билим берүү предметтеринин ырааттуулугун камсыз кылуу.

2.3.2 Өстүрүүчү:

- 6 жаштагы балдардын теңтуштары жана чоң адамдар менен пикирлеше билүүсүн өстүрүү;
- түрдүү турмуштук жагдайларга карата чечим таба ала билүүсүн калыптандыруу;
- 6 жаштагы балдардын кызыкчылыктарын, муктаждыктарын жана мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен, окутуу, тарбиялоо жана өстүрүү процессин уюштуруу;
- жазуунун, майда-булчуңдарды иштетүүчү кызматтарын жана жаза билүүсүн өнүктүрүү;
- айлана чөйрөнү таанып-билүүнүн табигый-илимий формасына (тажрыйба, изилдөө, эксперимент ж.б.) кызыгууну арттыруу;
- жөнөкөй логикалык ой жүгүртүү жөндөмүн өстүрүү;
- акыл калчап, жыйынтык чыгара ала билүүсүн калыптандыруу;
- сабактарда, оюндарда чыгармачылык шыгын жана ой-чабытын өстүрүү;
- организмдин физикалык мүмкүнчүлүктөрүн арттыруу;
- адам үчүн ден соолукту чыңдоонун, коргоонун жана дене маданиятынын маанилүүлүгүн түшүнүүнү өстүрүү.

2.3.3 Тарбиялоочу:

- 6 жаштагы балдарда мекенчилдик сезимдерди, Мекени - Кыргызстанды, өз чөлкөмүн (айыл, шаар) сүйүүнү жана аны менен сыймыктанууну калыптандыруу;
- Кыргызстанда жашаган калкты урматтоого, тарбиялоого жана эрежелерин билүүгө;
- мамиле кылуу сапаттарын, муктаждыктарын жана кызматташууга болгон жөндөмдүүлүгүн калыптандыруу;

- мамиле кылуу сапаттарын, муктаждыктарын жана кызматташууга болгон жөндөмдүүлүгүн калыптандыруу;
- мектеп окуучусуна тиешелүү сапаттарды (эмгекти сүйүү, чынчылдык, тыкандык, тартиптүүлүк) калыптандыруу;
- теңтуштарын, айланасындагы адамдарды урматтоого тарбиялоо;
- өз ара түшүнүшүү жана өз ара жардам берүү сезимин өркүндөтүү;
- мектептеги жана коомдогу журум-турум маданиятынын ченемдерин жана эрежелерин балдарга сиңирүү;
- өз ара достук мамилени жана айланадагыларга өз ара оң мамиле жасоо көндүмдөрүн өстүрүү.

Даярдоо класстарында билим берүү процессин уюштуруу Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» мыйзамынын, Кыргыз Республикасынын «Мектепке чейинки билим берүү жөнүндө» мыйзамынын, «Мектепке чейинки билим берүү жана балдарды кароо» мамлекеттик стандартынын, Билим берүүнү 2012-2020-жж. өнүктүрүү стратегиясынын, САН.ПиНдин, Мектепке чейинки билим берүү уюмдары жөнүндө типтүү жобонун, мектептин уставынын жана башка бир катар башка документтердин негизинде курулат.

1. Балдарды мектепке даярдоо класстарынын ишмердигин жалпы башкарууну мектептин директору ишке ашырат, окуу процессин уюштуруу анын окуу-тарбия иштери (ОТИ) боюнча орун басарына жүктөлгөн;
2. Негизги билим берүү иши, балдардын ден соолугун коргоо жана чыңдоо балдарды мектепке даярдоо классындагы педагогго жүктөлөт. Бул класстагы педагог болуп, кесиптик билими бар жана билим өркүндөтүү курстарынан атайын даярдоодон өткөн жак дайындалат;
3. Директор орун басарлары менен биргеликте балдарды мектепке даярдоо классындагы педагогдун ишмердигине көзөмөл жүргүзөт, анын ичинде сабактарга катышуу жана тарбиялык иш-чаралар аркылуу көзөмөлдүк кылат;
4. Балдарды мектепке даярдоо классындагы окуу планы, сабактардын күн тизмеги (расписаниеси), күн тартиби, бир балага карата берилген эң көп окуу жүктөмүн - беш күндүк окуу жумасында 15 саатты сактоону эске алуу менен түзүлөт;
5. Окуу план Кыргыз Республикасынын билим берүү системасынын иштешин жөнгө салган ченемдик жана укуктук документтерди эске алуу менен түзүлөт;
6. Балдарды мектепке даярдоо класстары атайын иштелип чыккан «Наристе» программасы, усулдук материалдардын, колдонмолордун, сунуштардын топтому менен иштейт;
7. Жогорку турган билим берүүнү башкаруу органы бекиткен мектептин уставы.

Сабактарды өткөрүүнүн милдеттүү шарттары:

- коопсуз жана ден соолукту сактоочу чөйрө;
- билим берүү процессинде оюндарды, оюн ыкмаларын, оюн көнүгүүлөрүн пайдалануу;
- ишмердиктин түрүн алмаштыруу жана кезектештирүү;
- ар бир баланын жеке жетишкендиктерине оң баа берүү;
- балдар менен иштөөнүн топтук жана жекече формаларын пайдалануу;
- бүтүндөй топ (ар бир бала) менен өз ара мамиле жана жекече иштер;
- физминуткаларды жана динамикалуу тыныгууларды сөзсүз түрдө пайдалануу;
- балдардын ишмердигине байкоо жүргүзүү;
- жол берилген окуу жүктөмүнүн ченемин сактоо.

- ✓ Жыл ичинде жалпы ата-энелер чогулушу бир нече жолу өткөрүлөт, балдардын жетишкендиктери талкууланат, ата-энелерге үйдө балдарга шарт түзүү жана үй шартында өстүрүүчү оюн ыкмаларын пайдалануу боюнча сунуштар берилет.
- ✓ Педагог ата-энелерди жана үй булө мүчөлөрүн окуу-тарбиялоо процессине катышуу учун класска чакыра алат. Класска ата-энелер үчүн стенддер, плакаттар, балдардын жасаган буюмдары жана сүрөттөрү илинет, бурч уюштурулат.
- ✓ Мектепке келген ата-энелерге аларды окуу процессине катышууга багыттаган жазуу түрүндөгү маалыматтар берилет.
- ✓ Педагог ар бир балага портфолио уюштурат, анда баланын иштеринин үлгүлөрү жана жазуу турундөгү маалыматтар сакталат.
- ✓ Үй менен мектептин ортосундагы байланышты колдоо үчүн каттарды жазат.
- ✓ Ата-энелерге күндөлүк болуп жаткан окуялар жана баланын денелик же эмоционалдык абалындагы өзгөрүүлөр тууралуу билдирет.

Өнүктүрүүчү чөйрө

- ✓ Балдарды мектепке даярдоо классы башталгыч мектептин имаратында жайгашкан болот жана өзүнчө класста болушу кажет.
- ✓ Балдарды мектепке даярдоо класстары алардагы балдардын санына ылайык зарыл окуу куралдары, окуу материалдары, жабдуулар жана эмеректер менен жабдылышы зарыл.
- ✓ Эмеректердин, жабдуулардын жана материалдардын, оюн жабдууларынын жана оюнчуктардын көрсөткүчтөрү жана сапаты санитардык ченемдерге (САН ПиН) шайкеш келиши абзел.
- ✓ Класстагы жабдууларга булар кирет: балдар үчүн столдор (парталар) жана стулдар;
- ✓ Балдардын сырткы кийимдери үчүн илгичтер (шкафчалар); шкафтар, өстүрүүчү куралдарды, оюнчуктарды жана китептерди сактоо үчүн текчелер; окутуучу, демонстрациялоочу класстык доска; өстүрүүчү куралдар жана окуу материалдары.
- ✓ Балдарды иче турган суу, колун жууганга шарттар, ажаткана менен камсыз кылуу зарыл.

3. Жылдык программанын окуу планы:

№	Предметтик чөйрөлөр	Сааттардын саны		
		жума	ай	Окуу жылы
1	Дене өстүрүү	3	12	96
2	Айлана- чөйрө менен тааныштыруу	2	8	64
3	Кеп өстүрүү жана көрөм адабият	2	8	64
4	Сабат ачуу	3	12	96
5	Жөнөкөй математикалык түшүнүктөрдү калыптандыруу(ЖМТК).Конструкциялоо	3	12	96
6	Апликация/Ийлеп чаптоо	1	4	32
7	Сүрөт тартуу	1	4	32

	калыптандыруу(ЖМТК).Конструкциялоо			
6	Апликация/Ийлеп чаптоо	1	4	32
7	Сүрөт тартуу	1	4	32

1. Окуу процесси 1-сентябрда башталып, 25-майда бүтөт;
2. Окуу жылынын узактыгы - 32 жума;
3. Сабактар жумасына 5 күн (ишемби, жекшембиден башка) өткөрүлөт;
4. Жумасына 15тен ашпаган (жумасына 60 саат) сабак өткөрүлөт;
5. Күнүнө 3төн ашпаган сабак (3 академиялык саат) өткөрүлөт;
6. Сабактын узактыгы (академиялык саат) 35 мүнөттү түзөт;
7. Эртең мененки гимнастиканын узактыгы - 10 мүнөт; физминутка - 3 мүнөт; кыймылдуу оюндар 10-15 мүнөт;
8. Биринчи жана экинчи сабактардын ортосундагы танапис 15 мүнөткө созулат;
9. Экинчи жана үчүнчү сабактардын ортосунда ойноо тыныгуусу жумасына 3 жолу, 35 мүнөттөн өткөрүлөт;
10. Экинчи жана учунчу сабактардын ортосунда музыкалык тыныгуусу жумасына 2 жолу, 35 мүнөттөн өткөрүлөт;
11. Каникулдар КР БИМ бекиткен башталгыч класстардын каникул мезгилинде берилет жана жылына болжолдуу бир айды (жалпысы) түзөт: ноябрда -1 жума; январда - 2 жума; февралда - 1 жума; мартта - 1 жума, демек, окуу жылынын узактыгы 8 айды түзөт.